

Wybór odpowiedniego czterokołowca

Jeden z serii materiałów informacyjnych opracowanych przez Centrum Wiedzy o Dostępności. Materiał ten ma na celu ułatwienie osobie o szczególnych potrzebach wyboru odpowiedniego czterokołowego pojazdu. **W materiale opisano rodzaje typowych czterokołowców i ich wyposażenie, zalecenia dotyczące użytkowania oraz zalety i wady czterokołowców.** Zawarto także kwestionariusz, który będzie pomocny podczas zakupu.

Ogólna budowa czterokołowca

Czterokołowce lekkie są popularnie nazywane skuterami inwalidzkimi. **Jednak w zależności od prędkości, jaką rozwijają mogą być różnie traktowane w świetle prawa, a wiek kierowcy może powodować konieczność posiadania uprawnień do jego prowadzenia. Więcej na ten temat można przeczytać w materiale informacyjnym 2.2.**

Pojazdy takie mają różne rozmiary, ale zazwyczaj nie przekraczają wymiarów pozwalających na korzystanie z transportu

publicznego. Ponadto są w różnym stopniu zabudowane, mogą mieć obrotowe siedzisko, co ułatwi wsiadanie i wysiadanie. Stosowane są koła o różnym rozmia-

Tylko czterokołowcem wyposażone w oświetlenie i kierunkowskazy można poruszać się po drogach.

rze, a to wpływa zarówno na możliwość pokonywania nierówności, jak i komfort jazdy. Wyposażone mogą być w typową kierownicę, jak motorowery, na której

umieszczone są dźwignia hamulca, manetka przyspieszenia, stacyjka i w zależności od typu czterokołowca także przełączniki świateł i kierunkowskazów. Spotykane są także rozwiązania, w których prędkość ustawia się za pomocą pokręta, dzięki czemu nie trzeba nieustannie trzymać manetki przyspieszenia, a jazda jest mniej męcząca.

Rys. 1. Czterokołowiec lekki

1 - zagłówek, 2 - oparcie, 3 - podłokietnik, 4 - obrotowe siedzisko, 5 - koło tylne, 6 - koło przednie, 7 - koło zapasowe, 8 - podłoga, 9 - kierunkowskazy, 10 - światło przednie, 11 - kierownica, 12 - kosz, 13 - lustro wsteczne.

W przypadku układu zawieszenia stosowane są zarówno rozwiązania z amortyzatorami, jak i bez nich. Niekiedy dodatkowy amorty-

zator umieszczony jest pod siedzeniem. Codzienne użytkowanie elektrycznego czterokołowca wymaga przede wszystkim dbania o naładowanie akumulatora także, gdy nie jest on używany przez dłuższy czas.

Więcej na temat szczegółów budowy czterokołowców oraz istotnych parametrów konstrukcyjnych pod względem użytkowym można przeczytać w materiale informacyjnym 2.3.

Czterokołowiec czy wózek inwalidzki?

Czterokołowce są odpowiednie dla osób, które mogą chodzić na krótkich dystansach. Dla osób niemogących samodzielnie chodzić lepszym wyborem będzie wózek inwalidzki. Czterokołowce są zazwyczaj przeznaczone do użytku na zewnątrz i do poruszania się po chodnikach. Z uwagi na

Czterokołowce w przeciwieństwie do wózków inwalidzkich są traktowane jako pojazdy, więc nie muszą mieć zagwarantowanego dostępu do budynków.

to, że są one zazwyczaj dłuższe niż wózki inwalidzkie, to też

wymagają więcej miejsca do manewrowania, więc manewrowanie nimi w pomieszczeniach może być trudniejsze lub nawet niemożliwe.

Jakie są zalety korzystania z czterokołowców?

- ✓ Zapewnia niezależność przemieszczania się na większych odległościach niż pokonywane pieszo.
- ✓ Łatwość kierowania i stabilność prowadzenia.
- ✓ Komfort jazdy ze względu na miękkie siedzenia z oparciami i podłokietnikami.
- ✓ Niski koszt utrzymania.
- ✓ Elektryczny napęd jest ekologiczny, cichy oraz można dzięki temu korzystać z czterokołowców w zamkniętych pomieszczeniach.
- ✓ Możliwość przewożenia niewielkich ładunków.
- ✓ W przypadku składanego czterokołowca możliwe jest jego przewożenie samochodem oraz wymaga mniej miejsca do przechowywania.
- ✓ Nieskomplikowana konstrukcja ułatwia naprawy mechaniczne.

Jakie są wady korzystania z czterokołowców?

- ✓ Konieczność ładowania akumulatora także, gdy nie korzysta się z pojazdu.
- ✓ Niejasne przepisy określające zasady poruszania się po drogach.
- ✓ Może powodować zmniejszenie aktywności fizycznej.
- ✓ Wymaga sprawności fizycznej od użytkownika, która pozwoli mu na niezależne przemieszczanie się bez czterokołowca.
- ✓ Brak dostosowania infrastruktury może utrudniać jazdę oraz manewrowanie.
- ✓ Ograniczona nośność niekiedy do 110 kg.
- ✓ Dość wysoki koszt zakupu zaczynający się od 5 tys. zł.

Zasady bezpiecznego użytkowania czterokołowców

Po zakupie czterokołowca ważne jest, aby zapoznać się z instrukcją

Przepisy prawa nie określają zasad korzystania z czterokołowców tj. skutery inwalidzkie.

użytkowania, by korzystać z niego bezpiecznie i odpowiedzialnie. Wypadki na czteroko-

łowcach są rzadkością, ale kiedy się zdarzają mogą spowodować poważne obrażenia, a nawet śmierć kierującego. Jednak przestrzegając kilku zasad można ograniczyć ryzyko ich zaistnienia.

Widoczność

Zaleca się zakup czterokołowca z oświetleniem lub zamontowanie go we własnym zakresie. Jest to szczególnie ważne w przypadku przejeżdżania przez drogę, poruszania się między zaparkowanymi samochodami lub poruszania się wieczorami lub nocą.

Ostrożność

Należy pamiętać, że na podczas jazdy na czterokołowcu ma się mniejszą wysokość niż inni piesi. To może utrudniać dostrzeżenie takiej osoby przez kierowców.

Natomiast jadąc po chodniku należy utrzymywać prędkość zbliżoną do pieszego.

Stabilność

Należy pamiętać, aby każde z kół znajdowało się na ziemi. Jest to szczególnie ważne w przypadku krawężników. W takich przypadkach należy ustawić się do niego pod kątem prostym. Podobnie należy nie wykonywać gwałtownych manewrów przy większych

prędkościach, gdyż grozi to przewróceniem pojazdu wraz z kierowcą.

Serwisowanie

Regularna ocena stanu technicznego czterokołowca pozwoli na szybkie wykrycie usterek i wydłuży jego okres użytkowania. Jednocześnie zmniejszy ryzyko powstania usterki podczas jazdy. Należy w szczególności dbać o poziom naładowania akumulatora, układ hamulcowy oraz właściwe ciśnienie w kołach i stan ogumienia.

Widoczność, ostrożność, stabilność, serwisowanie, przezorność ograniczenia. Przestrzeganie tych kilku reguł zapewni bezpieczną jazdę czterokołowcem.

Przezorność

Warto mieć plan, co zrobić, jeśli pojazd nagle się zepsuje. Zaleca się mieć zapisany numer telefonu do pomocy drogowej.

Ograniczenia

Jedną z najważniejszych rzeczy do zapamiętania w kontekście bezpieczeństwa jest znajomość własnych możliwości, umiejętno-

ści i możliwości pojazdu. W przypadku problemów z widzeniem nie należy korzystać z pojazdu w nocy lub podczas deszczu. Przyjmowane leki także mogą wpływać na naszą zdolność oceny sytuacji oraz koordynację ruchową.

Wskazówki ułatwiające wybór odpowiedniego czterokołowca

Jeżeli zamierza się kupić czterokołowiec o napędzie elektrycznym warto wypełnić poniższy kwestionariusz i przedstawić go sprzedawcy, aby mógł pomóc w wyborze odpowiedniego urządzenia. Odpowiedzi na pytania

Wybór odpowiedniego czterokołowca może być trudnym zadaniem, jednak udzielenie odpowiedzi na kilka pytań z pewnością to ułatwi.

pomogą określić cechy urządzenia, które odpowiadają Twoim potrzebom. Będzie to pomocne także w zawężeniu wyboru, aby można było następnie wypróbować odpowiednie urządzenie/a w otoczeniu, w którym planujesz z niego korzystać.

Źródła:
Grafika na stronie tytułowej:
<https://www.kymco.co.uk/>
Rysunek 1: <https://www.vermeiren.pl/>

1. Do jakiego rodzaju aktywności zamierzasz wykorzystywać pojazd?

- Codzienne zakupy Wizyta u rodziny/znajomych
 Wizyta u lekarza Przejażdżka po okolicy

2. Jak często zamierzasz korzystać z pojazdu?

- Codziennie Prawie codziennie
 2-3 razy w tygodniu Rzadziej niż raz w tygodniu

3. Jakie odległości pokonujesz (w obie strony łącznie)?

- Mniej niż 1 km 1-5 km Więcej niż 5 km Nie wiem

4. Czy planujesz przewozić czterokołowiec?

- Samochód Taksówka
 Tramwaj Pociąg
 Auobus miejski Autokar

OTOCZENIE I PRZESZKODY TERENOWE

1. Gdzie zamierzasz używać pojazdu?

- Głównie na zewnątrz Głównie wewnątrz W sposób mieszany

2. Po jakim rodzaju nawierzchni zamierzasz jeździć najczęściej?

- Chodniki Drogi asfaltowe Tereny trawiaste
 Drogi brukowane Drogi gruntowe Różne nawierzchnie

3. Jakie największe nachylenie terenu zamieszasz pokonywać?

- Duże pochyłości Niewielkie pochyłości Płaski teren

4. Czy konieczne będzie pokonywanie krawężników lub koryt ściekowych?

- Tak Nie Nie wiem

5. Czy konieczne będzie pokonywanie torów kolejowych lub tramwajowych?

- Tak Nie Nie wiem

PRZECHOWYWANIE POJAZU

1. Czy posiadasz odpowiednie i bezpieczne miejsce do przechowywania pojazdu?

Tak Nie Nie wiem

2. Czy w miejscu przechowywania znajduje się gniazdko elektryczne?

Tak Nie Nie wiem

INNE CZYNNIKI

1. Czy posiadasz ograniczenia ruchowe rąk?

Tak Nie

2. Czy masz trudność utrzymania nóg w odpowiedniej pozycji?

Tak Nie

3. Czy potrafisz samodzielnie i bez wspierania się utrzymać pozycję pionową, wygodną i stabilną na siedzeniu?

Tak Nie

4. Czy zamierzasz przewozić urządzenia wspomagające chodzenie?

Tak Nie

5. Czy zamierzasz przewozić zakupy lub inne przedmioty (butla tlenowa)?

Tak Nie Nie wiem